

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม
อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

Administration in Accordance with Good Governance of Na Nong Thum
Subdistrict Municipality Na Klang District, Nong Bua Lamphu Province

ดนัย ลามคำ^{1*}, ชาญชล อาษานาม², วิชิต วินิจมงคลสิน³, และ ไหมแพรว โสภานุบุตร⁴
Danai Lamkham^{1*}, Chanchon Arsanam², Wichit Winitmongkolsin³, and

Maipraew Sopabut⁴

¹⁻⁴คณะรัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต; Faculty of Political Science, Department of
Public Administration Pitchayabundit College.

*Corresponding Author; e-mail : namedanai@gmail.com

Received : September 5, 2024; Revised September 11, 2024; Accepted : September 13, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม กลุ่มตัวอย่างได้แก่หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ทั้งชายและหญิงที่สามารถให้ข้อมูลได้ โดยคำนวณจากใช้สูตรของ Taro Yamane จำนวน 348 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 1.09) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.92)

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่า อาชีพ และประสบการณ์ในการทำงาน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ 1. เทศบาลตำบลควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน 2. เทศบาลตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้เข้าถึงง่ายที่สุด 3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการต่าง ๆ

คำสำคัญ : การบริหารงาน, ธรรมาภิบาล, เทศบาลตำบล

Abstract

The objective of this research were 1) To study the opinions on the administration according to the principles of good governance of Na Nong Thum Sub-district Municipality, Naklang District, Nong Bua Lamphu Province. 2) To compare the level of opinions of people in Na Nong Thum Sub-district Municipality. And 3) To study the approach to the administration according to the principles of good governance of Na Nong Thum Sub-district Municipality. The sample group consisted of heads of households living in Na Nong Thum Sub-district Municipality, Naklang District, Nong Bua Lamphu Province, both male and female, who were able to provide information, calculated using Taro Yamane's formula (Yamane. 1973), totaling 348 people. The instrument used in the study was a questionnaire consisting of 3 parts of content. The statistics used for data analysis were descriptive statistics, including numbers, percentages, means, and standard deviations. Inferential statistics were T-test and F-test. For the comparison of opinions on the administration of good governance of Na Nong Thum Sub-district Municipality, Naklang District, Nong Bua Lamphu Province, classified by gender, age, education level, occupation, work experience, and average monthly income. The results of findings were as follows :

For overall of the concepts on Administration in Accordance with Good Governance of Na Nong Thum Subdistrict Municipality in Na Klang District of Nong Bua Lamphu Province were in high level ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.87) and considering on each aspect, there were founded that the highest level was responsibility ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.97), the rest was transparency ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 1.09) and the least level was cooperation ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.92)

For overall of the results on comparison of the concepts on Administration in Accordance with Good Governance of Na Nong Thum Subdistrict Municipality in Na Klang District of Nong Bua Lamphu Province by dividing on gender, age, educational levels, occupation, working experiences and monthly income were on statistical significant

Difference at 0.05 level. But, there were not on Difference for dividing on gender, age, educational levels, and monthly income.

The suggestion on guidelines for development on Administration in Accordance with Good Governance of Na Nong Thum Subdistrict Municipality in Na Klang District of Nong Bua Lamphu Province should be on as follows : 1. Giving opportunity for people on participation for checking of working 2. Giving the information and general data to the people on easiest access 3. Giving opportunity for people on participation of general projects performance.

Keywords : Administration, Good Governance, Subdistrict Municipality

บทนำ (Introduction)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองชนิดหนึ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและเป็นหน่วยการปกครองของรัฐที่มีหน้าที่ในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่ต้องบริหารราชการโดยยึดหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างแท้จริง เทศบาลถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานของชุมชนที่สำคัญ เทศบาล มีภารกิจในการให้บริการสาธารณะเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยต้องพัฒนาคนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลให้อยู่ดี กินดี มีสุขภาพดี สร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งพัฒนาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ พัฒนาภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งต้องพัฒนาและรักษาวัดธรรม การศึกษาและประเพณีท้องถิ่น จึงทำให้ผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลจำเป็นต้องมีการปรับปรุงวิธีการในการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในการบริหารงานของเทศบาลนั้นหากยึดแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางการบริหารก็จะทำให้เทศบาลสามารถบริหารงานและให้บริการที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการ (วิชิต โพธาราม, 2547)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตลอดมาเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละช่วงเวลา ซึ่งปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การปกครองท้องถิ่นไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์ในการปกครองประเทศ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์หลักในการปกครองท้องถิ่น คือการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการ

ปกครอง โดยมีตัวแทนของประชาชนในรูปของกรรมการชุมชนที่ทำหน้าที่แทนประชาชนในการบริหารเทศบาล นอกจากนี้บุคลากรถือได้ว่าเป็นปัจจัยหลักและเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินงาน และนำความสำเร็จมาสู่องค์กร โดยเฉพาะความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติงาน รวมถึงการได้รับความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญเพื่อเป็นการขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ด้วยการสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน การปรับกระบวนทัศน์ค่านิยมในการทำงานให้ทัน ต่อวัตถุนิยม หรือการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว และการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานภายในองค์กร นอกจากจะเป็น การกำจัดช่องทางหรือลดโอกาสของการนำมาซึ่งการทุจริตแล้ว จำเป็นจะต้องมีการกระตุ้น ผลักดัน ปรองดองอย่างต่อเนื่อง โดยจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ลูกจ้าง ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อปลูกกระแส การสร้างจิตสำนึก การระดมความคิด การระดมสมอง การระดมปัญญา เพื่อเป็นกลไกในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและการประพฤติมิชอบในวงราชการ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

เทศบาลตำบลนาหนองหุ้มได้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย วันที่ 27 ตุลาคม 2552 ปัจจุบันปรับเป็นเทศบาลขนาดกลาง ณ วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2554 การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารภายในเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม พบปัญหาในระดับบุคคลคือ ยังมีบุคลากรบางส่วนเท่านั้นที่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมและขาดจิตสำนึกในการทำงานเพื่อองค์กร อีกทั้งประชาชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองว่าจะมีส่วนร่วมในเรื่องหลักธรรมาภิบาลที่ดีได้อย่างไร และเมื่อได้ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลในหลักการหนึ่งหลักการใดหรือในทุกหลักการแล้วจะต้องพึงระลึกว่าต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณะชนทั่วไปได้รับทราบอย่างเป็นระบบทั่วถึงและต่อเนื่อง นอกจากนี้บุคลากรไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตัวเอง ชอบอยู่ในระบบเดิมๆ ไม่มีความรับผิดชอบ ในหน้าที่ไม่สนใจติดตามงาน หรือแก้ไขปัญหาคอรัปชั่นที่เกิดขึ้นได้อย่างทันถ่วงที ไม่มี การปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล รวมถึงการไม่ยอมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เข้ามาในระบบงาน อาทิเช่น ด้านระเบียบกฎหมาย ด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในเทศบาล และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนปัญหาในเรื่องโครงสร้างและระบบการบริหารงาน ได้แก่ ขาดการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง การตรวจสอบกำกับดูแล และกลไกการกำกับดูแลยังไม่ได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ อย่างทั่วถึงและจริงจัง ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากยังขาดทักษะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาล หรือไม่สามารถปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีอำนาจอื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้องหรือแทรกแซงจนทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม เพื่อนำมาซึ่งความสุขของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหนองหุ้มอย่างแท้จริง ตรงตามวิสัยทัศน์ ที่ว่า “ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นดินแดนที่น่าอยู่ ผู้คนเรียนรู้ตลอดชีวิต ปลอดภัยจากสารเสพติดดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง”

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

แนวความคิดธรรมาภิบาลในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารราชการที่ดี พ.ศ. 2546

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) (อ้างถึงใน อนูรัตน์ จักรเจริญพรชัย, 2550) ได้กล่าวว่า ภายหลังประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2540 ประกอบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าว ธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการที่ดีนับเป็นแนวคิดที่ได้รับการกล่าวถึงมากในสังคมไทย ซึ่งต่อมาได้ปรากฏรูปธรรมของแนวทางการปฏิบัติในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีสาระสำคัญในทำนองเดียวกันกับระเบียบดังกล่าว อันมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักการ บนพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า แต่ละหลักสามารถจำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กรซึ่งแต่ละระดับมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ กล่าวคือ องค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยสนับสนุนการการบริหารจัดการที่ดีของระดับภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชนในระดับประเทศจะมีผลกระทบต่องานบริหารกิจการและการบริหารจัดการของระดับภาครัฐ และระดับองค์กรด้วยดังนี้

1. หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มีใช้อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล
2. หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างแก่ประชาชน และเสริมสร้างสนับสนุนให้ประชาชน มีความซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจ อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย ประจำชาติ
3. หลักความโปร่งใส ได้แก่การสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยเน้นการปรับกลไกและวิธีการทำให้มีความโปร่งใส ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ อย่างทั่วถึง

4. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นต่อการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบ หลักข้อนี้มุ่งเน้นให้ตระหนักในอำนาจหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อสังคม มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและส่วนร่วม รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล มีความหมายถึง การบริหารจัดการประเทศที่ดีในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งกฎเกณฑ์กติกาที่จะให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพเกิดความเป็นธรรมในการมีส่วนร่วมของสังคม รวมทั้งในการกำหนดนโยบายบริหาร ตรวจสอบประเมินผลอย่างจริงจัง

ลักษณะสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

วิศรา รัตนสมัย (2543) ลักษณะเงื่อนไขของธรรมาภิบาล มีหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public Participation) คือ กระบวนการที่ประชาชนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยชอบธรรม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเสรีนี้รวมถึงการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนและให้เสรีภาพแก่สาธารณชนในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สาธารณชนจะมีส่วนร่วมคือการมีรูปแบบการปกครองและบริหารงานที่กระจายอำนาจ (Decentralization)

2. หลักความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and Transparency) คือ กลไกการบริหาร ที่มีความสุจริต และโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการมีระบบกติกา และการดำเนินงานที่เปิดเผย ตรงไปตรงมาประชาชนสามารถเข้าถึง และรับข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างเสรีเป็นธรรม ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงการที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และประชาชนสามารถตรวจสอบและติดตามผลได้

3. หลักพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) คือ ความรับผิดชอบต่อบทบาทภาระหน้าที่ ที่มีต่อสาธารณชนโดยมีการจัดองค์กร หรือการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นการดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม ในความหมายนี้จะรวมถึงการที่มี Bureaucracy Accountability และ Political Accountability ซึ่งจะมีความหมายที่มากกว่าความรับผิดชอบต่อผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มผู้เป็นฐานเสียงที่ทำให้การสนับสนุนทางการเมืองแต่ละครั้งครอบคลุมถึงพันธะความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม การที่จะมีพันธะรับผิดชอบต่อสังคมเช่นนี้ องค์กร หน่วยงาน และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องพร้อมและสามารถที่จะถูกตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานทั้งใน เชิงปริมาณ

คุณภาพ ประสิทธิภาพ และการใช้ทรัพยากรสาธารณะซึ่งคุณลักษณะของความโปร่งใสของระบบจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้าง Accountability

4. หลักกลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy) คือ เป็นกลไก ที่มีองค์ประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาล หรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศ ที่มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมโดยรวม ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง แต่จะต้องเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความสุจริต มีความเที่ยงธรรม และ มีความสามารถที่จะบริหารประเทศได้

5. หลักกฎหมายที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair Legal Framework and Predictability) คือ มีการครอบงำของกฎหมายที่ยุติธรรมและเป็นธรรม สำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งกฎหมาย มีการบังคับใช้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกฎหมายที่ชัดเจนซึ่งคนในสังคม ทุกส่วนเข้าใจ สามารถคาดหวังและรู้อาจเกิดผลอย่างไรเมื่อดำเนินการตามกฎหมายของสังคมสิ่งเหล่านี้เป็นการประกันความมั่นคง ความศรัทธา และความเชื่อมั่นของประชาชน

6. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) คือ เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงาน การจัดองค์กรการจัดสรรบุคลากร และมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการดำเนินการให้สาธารณะที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจ และกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน (ด้านการเมือง สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 15 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,663 ครัวเรือน (เทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ข้อมูลฐานทะเบียนราษฎร ณ พ.ศ. 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 348 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 15 กลุ่ม จาก 15 หมู่บ้าน ตามสัดส่วนของหัวหน้าครัวเรือนแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะต่างกัน จากนั้นคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก 15 หมู่บ้านตามสัดส่วนของประชากรให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)

N = จำนวนประชากร (Population)

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ .05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{2,663}{1 + 2,663 (x 0.05)^2}$$

$$n = 347.76 \text{ คน}$$

$$\text{แทนค่า } n = 348 \text{ คน}$$

3. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น จำนวน 44 คน ได้แก่

- 1) ตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 15 คน
- 2) นายกเทศมนตรีตำบลนาหนองทุ่ม จำนวน 1 คน
- 3) ตัวแทนสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม จำนวน 12 คน
- 4) กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน 15 หมู่บ้าน จำนวน 16 คน

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนในเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยแบ่งตามเขตปกครอง 15 หมู่บ้าน

ลำดับ	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
1.	หมู่ที่ 2 บ้านทุ่งโพธิ์	139	18
2.	หมู่ที่ 3 บ้านนาหนองทุ่ม	206	27
3.	หมู่ที่ 4 บ้านหนองแต้	225	29
4.	หมู่ที่ 5 บ้านอาบช้าง	215	28
5.	หมู่ที่ 6 บ้านทรายอุดม	200	26
6.	หมู่ที่ 7 บ้านโนนสูง	160	21
7.	หมู่ที่ 8 บ้านหมาน	130	17
8.	หมู่ที่ 9 บ้านศรีทองพัฒนา	43	6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
9.	หมู่ที่ 10 บ้านโนนสว่าง	169	22
10.	หมู่ที่ 13 บ้านภูดินทอง	220	29
11.	หมู่ที่ 14 บ้านหนองแตเหนือ	197	26
12.	หมู่ที่ 15 บ้านโนนบวร	283	37
13.	หมู่ที่ 16 บ้านหมานเหนือ	183	24
14.	หมู่ที่ 19 บ้านอาบข้างเหนือ	136	18
15.	หมู่ที่ 20 บ้านสว่างอรุณ	157	20
	รวม	2,663	348

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ เอกสารงานทางวิชาการเพื่อนำมาเป็นการวิเคราะห์ และข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกแบบสอบถาม จำนวน 348 คน เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured Interview) จำนวน 44 คน เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู และเพื่อศึกษาแนวทาง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในวัตถุประสงค์ข้อ 1 และข้อ 2 ดังนี้
 - 1.1) ผู้ศึกษาทำการศึกษาเกี่ยวกับการ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู
 - 1.2) ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างและรวบรวมเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
 - 1.3) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และเก็บรวบรวมเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
2. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ดังนี้

การศึกษาวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางในการสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 348 คน จากการตอบแบบสอบถาม ข้อมูลกลุ่มนี้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแปลงข้อมูลเป็นรหัสตัวเลขและบันทึกลงในสื่อนคอมพิวเตอร์ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราร้อยละ (Percentage) และประกอบการนำเสนอแบบตาราง

1.2 ระดับความคิดเห็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาแปรค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของตัวแปรต่างๆ ที่

1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู วิเคราะห์โดยนำข้อมูล มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จำแนกและจัดหมวดหมู่ แล้วสรุป เป็นประเด็นหลักและพรรณนาข้อความอย่างละเอียด

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์จากกลุ่มประชากรกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 44 คน จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ข้อมูลกลุ่มนี้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยนำคำสัมภาษณ์หรือบันทึกการสัมภาษณ์จากผู้ถูกสัมภาษณ์มาเปรียบเทียบระหว่างแต่ละบุคคล จัดลำดับความสำคัญ ซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในรูปเชิงพรรณนา เพื่อให้มีความครบถ้วนครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย และสามารถตอบปัญหาได้ชัดเจน สมบูรณ์สอดคล้องกับ กรอบแนวคิดในการวิจัยที่กำหนดไว้ไปสู่แนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัย การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู สามารถสรุปออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 51.72 และเป็นเพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48.28 อายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 และช่วงอายุน้อยที่สุดคือมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.60 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 39.08 และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน

9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.59 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 54.31 และน้อยที่สุดผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.44 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 29.89 และน้อยที่สุด 1 - 5 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 19.54 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 0 - 10,000 บาท จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 51.72 รองลงมา 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 และน้อยที่สุด มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.74

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	180	51.72
หญิง	168	48.28
รวม	348	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 51.72 และเป็นเพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48.28

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 - 30 ปี	50	14.37
31 - 40 ปี	111	31.90
41 - 50 ปี	92	26.44
51 - 60 ปี	79	22.70
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	16	4.60
รวม	348	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 รองลงมาอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 26.44 และช่วงอายุน้อยที่สุดคือมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คิดเป็นร้อยละ 4.60

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 1.09) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.92) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.97) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารเทศบาล เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ($\bar{X} = 3.61$, S.D.= 1.01) รองลงมาคือ ข้อ 2. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับทราบเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะส่งผลบังคับใช้กับหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 1.18) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 1. บุคลากรของเทศบาลปฏิบัติต่อประชาชนโดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 1.21)

2.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D.= 0.98) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6. บุคลากรของเทศบาล ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมบนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 3.66$, S.D.= 1.10) รองลงมาคือ ข้อ 10. บุคลากรของเทศบาล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีไมตรีจิตพร้อมให้บริการ ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 1.09) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. บุคลากรของเทศบาล บริหารงานโดยยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมและเสมอภาค ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 1.10)

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 1.09) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 12. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนติดตามตรวจสอบการทำงานของเทศบาลตลอดถึงแผนงานและโครงการต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.73$, S.D.= 1.97) รองลงมาคือ ข้อ 15. ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะชนมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 1.16) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 11. เทศบาล มีการสรุป / เปิดผลการบริหารงานของเทศบาลต่อสาธารณะ เช่น ประชาสัมพันธ์/ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 1.11)

2.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.92) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 20. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภาเพื่อกำหนดนโยบาย, การออกระเบียบ, ข้อบังคับของเทศบาล ($\bar{X} = 3.58$, S.D.= 1.08) รองลงมาคือ ข้อ 16. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อประชาชน ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 1.20) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 17. เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระที่จะเสนอความคิดและสามารถแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาร่วมกัน ($\bar{X} = 3.16$, S.D.= 1.12)

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.97) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 24. การให้บริการต่าง ๆ ของเทศบาล ให้ความช่วยรับผิดชอบตอบสนองความต้องการของหมู่บ้าน ($\bar{X} = 3.73$, S.D.= 1.15) รองลงมาคือ ข้อ 25. บุคลากรของเทศบาล มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 1.08) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 22. เทศบาล มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชนและเร่งแก้ไขเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ($\bar{X} = 3.59$, S.D.= 1.04)

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 1.01) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 26. ผู้บริหารของเทศบาลมีนโยบายการประหยัดรายจ่าย

ในด้านต่าง ๆ และมีการจัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 1.07) รองลงมาคือ ข้อ 27. เทศบาลมีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 1.12) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 28. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเหมาะสมกับงานที่ได้รับผิดชอบและมีอัตรากำลังที่มีจำนวนเหมาะสมกับปริมาณงาน ($\bar{X} = 3.47$, S.D.= 1.12)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักนิติธรรม	3.56	0.97	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	3.55	0.98	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	3.57	1.09	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.44	0.92	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.67	0.97	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	3.56	1.01	มาก
รวม	3.56	0.87	มาก

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 1.09) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.92)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่า อาชีพ และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ 1. เทศบาลตำบลควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงาน 2. เทศบาลตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้เข้าถึงง่ายที่สุด 3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

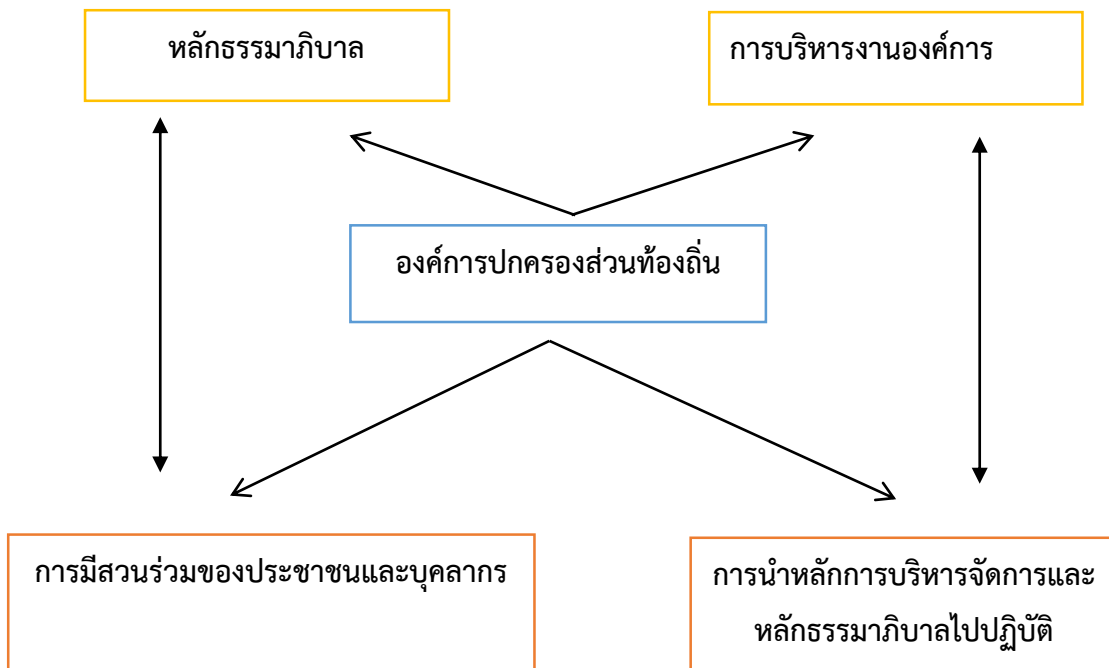
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.87) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.97) รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.57$, S.D.= 1.09) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.44$, S.D.= 0.92) เนื่องจากประชาชนบางกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการดำเนินการต่าง ๆ ของทางเทศบาลตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ดังนั้นเทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้เข้าถึงง่ายที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพิชัยรัฐ หมั่นด้วง (2561) ที่พบว่าระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองบัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.18 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า หลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.47 รองลงมาคือหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย = 4.39 หลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.16 หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.14, หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.05 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 3.97 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของวิระ หาญกัน และสุวรรรัฐ แลสันกลาง (2559) ที่พบว่าโดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) โดยด้านที่นำมาใช้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4 อันดับแรกได้แก่ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมาได้แก่ด้าน การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.57$) ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.51$) และด้านการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีอยู่ 2 ด้านคือ ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.48$) และด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.41$) สำหรับข้อเสนอแนะ 1) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำหลักการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการองค์กรและ 2) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านของผลสัมฤทธิ์จากการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กร โดยเฉพาะองค์กรที่ประสบผลสำเร็จจาก การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้เพื่อเป็นต้นแบบหรือองค์กรตัวอย่างให้กับองค์กรอื่น ๆ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของธนศ เจริญนันท์ (2556) ที่พบว่าผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรีจังหวัดจันทบุรี ในด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับดีมากที่สุดโดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก

รองลงมาคือด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับดีมากด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ และด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดีมาก แต่มีความคิดเห็นเป็นอันดับสุดท้าย

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวม พบว่า อาชีพ และประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรทัย ทวีระวงษ์ (2557) ที่พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการมีส่วนร่วม และหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักประสิทธิภาพ หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม และหลักมุ่งฉันทามติ อยู่ในระดับมาก และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรภายในองค์กรที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ไม่แตกต่าง ส่วนบุคลากรภายในองค์กรที่มีอายุ ตำแหน่ง และรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์การเพราะการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในองค์การ เป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงานและการทำงานในองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลางจังหวัดหนองบัวลำภูสามารถจึงสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

เทศบาลควร มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งกระตุ้นประชาชนให้ทราบถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อ เทศบาลเพื่อให้ประชาชนทราบว่าตนเองต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง มีบทบาทมีหน้าที่ต่อการทำงานของเทศบาลอันจะส่งผลให้การใช้หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างโปร่งใสมาตรการ ในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สร้างจิตสำนึกในสำนักงานและชุมชนในเทศบาลให้มากขึ้น เพื่อจะได้ช่วยให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นบริบทของคุณธรรมในสังคมปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง (References)

- ธเนศ เจริญนนท์. (2556). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้างอำเภोजันทบุรีจังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป), วิทยาลัยการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิชัยรัฐ หมื่นต๋อง. (2561). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวอำเภอมือง จังหวัดหนองบัวลำภู*. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยพิษณุพนธ์.
- วิจิต โปธาราม. (2547). *การศึกษาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขต จังหวัดระยอง*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระ หาญกัน, สุรัฐ แลสันกลาง. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง*. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาปราชคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์.
- อรทัย ทวีระวงษ์. (2557). *ทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอมพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี*. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*.3rdEd.New York.Harper and RowPublications.

